

личинами із високим ступенем залежності (кореляційне відношення $\eta = 0,728$). Графічне відображення такої залежності та її економетрична інтерпретація дозволили також зробити висновки про те, що на певному відрізку параметрів витрат (приблизно з 1,0 тис. до 2,5 тис. грн. на 1 га с.-г. угідь за цінами на 2008-2010 рр.) зростання їх призводило до загального підвищення ефективності енерговикористання. На відрізку витрат 2,5-4,0 тис.грн /га підвищення ефективності продовжувало зберігатися. Водночас наявність тенденції до зменшення такої ефективності за подальшого зростання витрат, при чому у прогресуючому варіанті, підтвердило загальну для теорії енерговикористання гіпотезу про наявність певної межі ефекту зазначеним співвідношенням. Такою межею для заданих умов був показник витрат від 4,0 тис.грн /га, коли збільшення витрат у подальшому не супроводжувалося зростанням ефективності. Значення математичної залежності полягає, як вважаємо, у можливості запобігти невинновданому економічно зростанню витрат, що досить часто спостерігається в даний час насамперед в агрохолдингах.

Залежність між зазначеними процесами може бути представлена також у вигляді мультиплікаційної моделі. Така модель покликана відобразити темпи змін множини результуючих показників діяльності підприємств як економічного (виробництво продукції, витрати ресурсів на 1 грн. виробленої продукції), так і соціально-економічного змісту (кількість робочих місць, оплата праці) в залежності від темпів змін виробничих витрат. Як показали результати дослідження, мультиплікативний вплив інвестицій (виробничих витрат) мав яскраво виражений часовий лаг випереджаючого зростання витрат з наступним зменшенням темпів їх динаміки за практично діаметральної залежності змін щодо обсягів виробництва (вартості виробленої продукції). Тобто, початковим було збільшення витрат у більших пропорціях, яке лише у подальшому супроводжувалося випереджаючим збільшенням обсягів виробництва. Аналогічний в цілому мультиплікаційний ефект інвестування виробництва мав місце і стосовно динаміки кількості робочих місць (передусім за рахунок розвитку у господарстві тваринництва) та енергоємності продукції.

Отримані значення коефіцієнтів кореляції між інвестиціями і доходом ($r^2 = 0,928$) та між інвестиціями і кількістю робочих місць ($r^2 = 0,968$) засвідчили про існування тісного прямого зв'язку між окресленими показниками, тобто збільшення доходу є відображенням збільшення вкладених інвестицій, так само як збільшення кількості робочих місць було обумовлено зростанням інвестиції (виробничих витрат на

одиницю площі с.-г. угідь). Існування тісного непрямого зв'язку між інвестиціями та оплатою праці ($\eta = 0,982$) та між інвестиціями та витратами матеріально-технічних і енергетичних ресурсів на 1 грн. продукції ($\eta = 0,947$) вказує на те, що рівним змінам середніх значень оплати праці і витрат матеріально-технічних та енергетичних ресурсів відповідають нерівні значення середніх значень інвестиції.

Опис динаміки ефективності функціонування підприємства на основі відстеження різнопланових детермінантних і фонових ефектів дозволяє окреслити потенціал енергетичного менеджменту у загальній системі управління розвитком сучасного вітчизняного с.-г. підприємства. Водночас опис ситуації по галузі регіону загалом та підприємствах – об'єктах дослідження надав підстави стверджувати, що існує прямий зв'язок між економічними і енергетичними показниками ефективності виробництва у с.-г. підприємствах, а також про доцільність самого енергетичного менеджменту.

УДК 331.2:004.9

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Н.П. Юрчук, старший викладач, В.О. Денисюк, к.т.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет

В умовах розвитку ринкових відносин, при наявності різноманітних форм, способів і методів господарювання, невизначеності зовнішнього середовища зростання конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств залежить від ефективності прийнятих управлінських рішень. Розробка і вибір оптимального управлінського рішення можливі при наявності якісного інформаційного наповнення процесу управління, провідна роль у формуванні якого належить бухгалтерському обліку.

Теоретичні та практичні проблеми інформаційного забезпечення досліджувались у наукових працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, як Берсуцкий Я.Г., Босак І.П., Бутинець Ф.Ф., Жорняк Т.С., Івахненко С.В., Лепа Н.Н., Атре Ш., Пінчук Н.С., Сопко В.В., Галузинський Г.П., Орленко Н.С., Терещенко Л.О. та інші.

На основі проведеного дослідження наукових праць вчених-еко-

номістів і методичних розробок фахівців з інформаційних технологій, можна зробити висновок, що розглядалися здебільшого такі проблеми, як обґрунтування вимог та формування рекомендацій з організації системи обліку, порядку побудови інформаційного забезпечення, вибору програмного забезпечення для комп'ютерних систем обліку. В той же час, майже не досліджені питання формування конкретної структури і моделі інформаційного забезпечення, які б враховували специфічні потреби підприємства, пов'язані з його галузевою приналежністю.

Науковці з теорії інформації і фахівці в галузі інформаційних технологій поняття інформаційного забезпечення визначають як сукупність методів і засобів, які забезпечують функціонування інформаційних процесів, єдину систему класифікації та кодування техніко-економічної інформації, уніфікованої системи документації, що певним чином організовані та описані за допомогою технічних засобів, які застосовуються для обслуговування користувачів різної відомчої належності [1, 2].

Поняття інформаційного забезпечення підсистеми обліку праці та її оплати з позицій системного підходу включає три аспекти, що доповнюють один одного:

- сукупність даних і знань, отриманих від внутрішніх і зовнішніх джерел надходження (комплексом взаємопов'язаних методів і заходів), що систематизовані, збережені і призначені для задоволення інформаційних потреб користувачів;
- систему технічних засобів та програмного забезпечення, інформаційних технологій, методичних інструктивних матеріалів, систем класифікації та кодування, взаємодія яких реалізує єдину технологію ефективного перетворення (збір, реєстрація, передача, зберігання, опрацювання і представлення) інформації відповідно до потреб управління;
- складову інформаційної системи управління підприємством.

Інформаційне забезпечення підсистеми обліку праці та її оплати включає:

- інформаційні ресурси – це упорядкована сукупність інформації щодо обліку праці та її оплати, яка забезпечує систему управління відповідною кількістю даних, відомостей, знань для прийняття управлінських рішень;
- інформаційне технологічне забезпечення – технічні, програмні, організаційні засоби обробки, зберігання та

поширення інформації, призначені для обробки запитів користувачів;

- інформаційно-аналітична робота – діяльність фахівців, що спрямована на організацію збирання, реєстрації, передавання та аналізу інформаційного потоку про зовнішні та внутрішні фактори функціонування підсистеми обліку праці та її оплати.

Тобто, інформаційне забезпечення підсистеми обліку праці та її оплати включає сукупність інформаційних потоків підприємства, пов'язаних з даною ділянкою обліку, класифікаційний опис всіх даних та програмні модулі їх обробки.

Розробка інформаційного забезпечення обліку праці та її оплати полягає у формуванні системи інформаційних технологій, програмних і технічних засобів для:

- організації безперервного процесу збирання, опрацювання, зберігання, пошуку і своєчасної передачі достовірної інформації щодо обліку праці та її оплати на всі рівні управління;
- забезпечення високої надійності та вірогідності інформації відповідно до встановлених вимог щодо збирання й опрацювання на кожному рівні управління.

Зміст інформації, порядок її обробки, формування, передачі визначається галузевою належністю підприємства, його організаційною структурою, специфікою технологічних процесів.

Формування інформаційного забезпечення обліку праці та її оплати потребує комплексного врахування особливостей взаємодії структурних складових інформаційної системи; інформаційних технологій реалізації методів обробки інформації; функціональних можливостей технічних засобів.

Список використаної літератури

1. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посібник / С.В. Івахненко. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
2. Інформаційне суспільство. Дефініції... / [В. М. Брижко, А. А. Орехов, В. С. Цимбалюк та ін.]; під ред. Р. А. Калюжного, М. Я. Швеця. – К.: Інтеграл, 2002. – 220 с.
3. Писаревська Т. А. Інформаційні системи обліку та аудиту: навч. посіб. / Писаревська Т. А. – К.: КНЕУ, 2004. – 369 с.